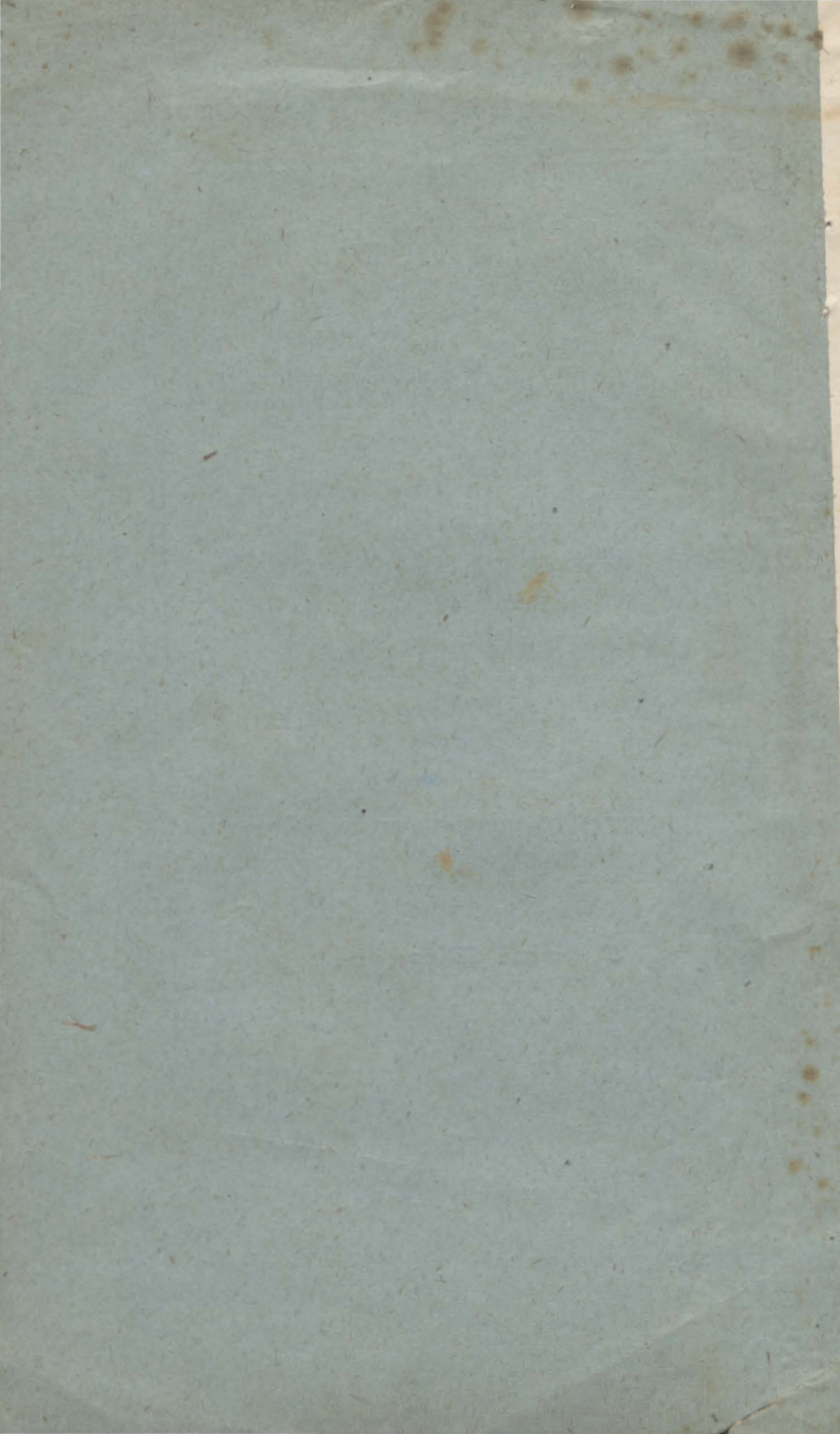

DE AANLEIDING TOT DEN OORLOG
TUSSCHEN
Engeland en de Boeren Republieken.

SAMENSpraak
tusschen 7 personen
TEN DIENSTE DER
CHRISTELIJKE JONGELINGSVEREENIGING,
DOOR
J. van Eijsden.

KOLLUM. — T. SLAGTER.

Prijs f 0,25. 7 Ex. f 1,40.

DE AANLEIDING TOT DEN OORLOG

TUSSCHEN

Engeland en de Boeren Republieken.

SAMENSpraak

tusschen 7 personen

TEN DIENSTE DER

CHRISTELIJKE JONGELINGSVEREENIGING,

DOOR

J. van Eijsden.

KOLLUM. — T. SLAGTER.

PERSONEN.

REINARD JANSEN	)	<i>Transvaalsche Boeren.</i>
DIRK KLOPPERS	)	
MARLINY	)	<i>Engelschen.</i>
ENGELSCH AGENT	)	
JAN BOTHA	)	<i>Vrijstaatsche Boeren.</i>
EERT UIS	)	
POTGIETER	)	<i>Veldcornet.</i>

Dirk Kloppers met Charles Marliny, vertegenwoordiger der Firma C. Harley & Co. komen van Johannesburg, waar laatstgenoemde woont, naar Waterfontein Reinard Jansen een bezoek brengen, die, op het oogenblik dat ze binnentreden aan tafel zit met een pijp in den mond.

Reinard Jansen.

Goeien dag! goeien dag! (*hij reikt Dirk Kloppers de hand en schudt die hartelijk*). Wie zou dat gedacht hebben, een bezoek van jou te ontvangen?

Dirk Kloppers.

Ja, zie je, ik was in Johannesburg hier bij Marliny gelogeerd en ik dacht, eer ik weer naar Vreedenoord ga zal ik nog even Waterfontein bezoeken, want wie weet . . . . .

(*Spreekt niet uit daar Jansen hem in de rede valt.*)

Jansen.

Maar zeg neef, wie is die vreemdeling die ge daar bij u hebt, me dunkt . . . . .

(*Hij wrijft zich over het voorhoofd.*)

Kloppers.

Ken je die niet? Je moet hem kennen, je hebt hem eens ontmoet, hij is getrouwd met mijn kleindochter Lena.

J a n s e n .

(*Na eerst Marliny, die nu naar voren treedt, de hand gedrukt te hebben*).

O, ja, nu ken ik hem wel, 't is dezelfde (*en zijn roorhoofd betreft*) die mij op dat familiefeest bij je zoo boos maakte toen hij brutaal genoeg was, zijn glas te ledigen op het heil van Rhodes, dien Engelschen bloedhond, en ons vrije Boeren daar ook toe wilde bewegen.

M a r l i n y .

Kom, kom neef! dat is al lang geleden; dat moet ge nu maar vergeten, want in dien tijd is er al heel wat gebeurd dat uw achterdocht tegen de Engelschen gerechtvaardigd heeft, maar toch zeg ik, afgezien van Rhodes gebreken, dat hij een groot . . . . .

J a n s e n .

(*Falt in met heftigheid*).

Schurk is bedoel je, heê? Maar voor dien keer dat ge hier zijt, zullen we ons samenzijn niet vergallen door over zulke dingen te twisten; 't bloed kruipt toch waar 't niet gaan kan, en gij zijt een Engelschman en ik een Boer weet je. (*Dit laatste zegt hij met nadruk*). (*Tot Dirk Kloppers*): Hoe gaat het in Johannesburg?

K l o p p e r s .

Ja, zie je; ik ben er eigenlijk nog te kort om er veel bijzonders van te weten, maar toch merk ik wel dat het er lang niet pluis is onder de uitlanders. Hier Marliny, kan je er meer van vertellen?

M a r l i n y

Dat is het zeker niet, met onrust, en klimmenden angst zie ik de toekomst in en ik geloof dat we aan

den vooravond staan van groote gebeurtenissen, tenzij de Transvaalsche regeering toegeeft.

J a n s e n. (driftig.)

Toegeven? nog meer toegeven aan dat gespuis van geldwolven, 't is net de schuld van de regeering dat ze zoo brutaal worden, die heeft al te veel toegegeven, wat zeg jij er van neef.

K l o p p e r s.

Wat ik er van zeg, dat al die goudmijnen een ongeluk voor ons land zijn en dat Johannesburg dat broei-nest van allerlei onlusten en knoeierijen ter dege onder den duim gehouden moet worden want, indien de Almachtige God het niet verhoed, dan staat er weer een oorlog voor de deur.

J a n s e n.

Nu als het dan niet anders kan dan liever oorlog, dan die muiters en raddraaiers in iets hun zin te geven, dan liever vechten tot ik er bij neer val voor vrijheid en recht; want dat zie ik aankomen, hoe meer de regeering toegeeft, des te meer zullen ze gaan eischen, en wat ten slotte op omverwerping van het tegenwoordig bestuur zou uitloopen; en dan zeg ik het nogmaals (*met verheffing van stem*) dan liever vechten tot den laatsten ademtucht.

M a r l i n y.

Ho, ho! neef, maak je nog maar zoo driftig niet, zooyer u het nog weet 't kan misschien nog in der minne geschikt worden. Wel is er een heele streep door mijn rekening gehaald, nu die samenkomst van Kruger en Milner te Bloemfontein niets heeft uitgehaald, maar toch vernam ik dat de laatste voorstellen der Trans-

vaalsche regeering met ingenomenheid aan het ministerie waren ontvangen, en naar alle waarschijnlijkheid zullen er geen tegenvoorstellen gedaan worden, zoodat het er nu nog zoo hachelijk niet bij staat; het eenige wat me niet aan staat en verontrust is, dat de Johannesburgers er *niet* meê tevree zijn.

J a n s e n .

Je had het daar over die samenkomst te Bloemfontein, hoe zit dat toch; wat was daarvan het doel, wel heb ik er ook van gehoord, maar het fijne er van nooit.

M a r l i n y .

Een maand of wat geleden is er een adres gericht aan de koningin van Engeland, voorzien van ruim 21000 handteekeningen, alle uitlanders, niet tevreden met de Transvaalsche regeering.

K l o p p e r s .

Zeg er ook met een bij dat er bij die 21000 handteekeningen, waren van vrouwen, kinderen, kaffers, en van personen die nooit bestaan hebben.

M a r l i n y .

Ja dat werpt een donkere schaduw op dat verzoekschrift, en ik ben wat blij dat ik er niet op teekende.

J a n s e n .

Maar vertel verder.

M a r l i n y .

De koningin trok zich dat verzoekschrift aan, en gaf Milner, Gouverneur van de Kaap last, om met Kruger over de grieven der uitlanders te spreken, en zoo mogelijk tot een gewenschte oplossing te komen.

Jansen (gemelijk.)

Nou en laat me nou eens hooren wat voor grieven die landloopers, die arm en berooid hier aankomen, wel hebben.

Marliny.

De voornaamste is, dat zij geen kiesrecht hebben. Zij willen het niet, zooals zij het nu kunnen krijgen, maar als zij hun zin kregen, direkt, zoodra zij in Transvaal zijn.

Kloppers.

En daarvoor maken zij nu zoo'n alarm, 't is of hun het grootste onrecht wordt aangedaan; maar dat weet ik wel, als wij Boeren in Engeland zulke bokkesprongen maakten, als uwe landgenooten in Johannesburg, we al lang achter slot en grendel zaten.

Marliny (met vuur.)

Denk je dan dat ik al dat schimpen en schelden op de Boerenregeering goedkeur? Integendeel, met alle kracht en macht heb ik me verzet tegen alle revolutionaire besluiten, en hun tot voorzichtigheid aangemaand; en meen je dat ik voor niemendal uit hun club geworpen ben en voor een verrader en een verklikker uitgemaakt word, maar ik . . . . *(daar wordt geklopt geloof ik.)*

Jansen.

Binnen!

(Een heer met een cylinderhoel op, een stok in de hand, en lorgnet op de neus, een echte Gentlemen komt binnen.)

Engelsch agent.

Goeden dag heeren! (*ligt heel bleef'd en galant zijn hoed*). In wie van de heeren heb ik de eer Reinard Jansen te zien?

Jansen, (kort)

Die ben ik.

Engelsch agent.

Heeft intusschen een stoel gekregen, zet zijn hoed af, kijkt het vertrek eens rond en zegt, terwijl hij Jansen onverschrokken aanziet:

Zoo! ik ben agent voor een landbouwmaatschappij ziet u, en kwam eens hooren of ik voor geld en goede woorden Elandsvallei van u zou kunnen koopen.

Jansen.

Neen! (*norschweg.*)

Engelsch agent.

Ja, maar, laat mij eerst maar eens uitspreken dan zult gij wel grager worden.

Jansen.

Neen! nooit! (*met wrevel op zijn gelaat.*)

Engelsch agent

(*Zonder daar acht op te slaan.*)

Kijk ziet u, ik reis voor eene maatschappij die land aankoopt, en daar arme boeren op plaatst, die dan, indien zij willen, een goed stuk brood kunnen verdienen.

J a n s e n, (spottend).

(Tot Dirk Kloppers). Engeland altijd christelijk heê!

E n g e l s c h a g e n t, (voortgaande).

Op zoo'n manier ziet u, wil die maatschappij het sociaal vraagstuk oplossen.

J a n s e n, (met drift).

Zijt ge haast uitgepraat?

E n g e l s c h a g e n t.

Dus, gij zijt verlangend om te weten hoeveel dat land me waard is, nu dat zal u meevallen hoor, 3600 gld. (300 pond sterling.)

J a n s e n.

Ik heb u immers gezegd dat ik geen land verkoop, versta je geen Afrikaansch. (Bar.)

E n g e l s c h a g e n t.

'k Geef u gelijk dat ge u taai houdt, zoo veel te meer moet ik bieden. Nu ik doe er 240 gld (20 pond sterling) bij, 't is veel voor Elandsvallei, (*trekt een verachtelijk gezicht,*) want goed beschouwd is het maar een woestijn, een tweede Sahara.

J a n s e n.

Het volgende langzaam uitsprekende, waarbij hij den Engelschman onderzoekend aankijkt.

En waarom geeft gij voor dien woestijn, zooals gij ze belijft te noemen, zooveel geld?

Engelsch agent.

(*Den blik ontwijkend.*)

Wel kijk, ziet u, ze ligt net in de buurt waar de maatschappij meer land heeft liggen, en daarom heeft zij er zoo'n zwak op, weet u.

Jansen.

Juist, en daarom verkoop ik het nooit; gij kunt vertrekken, er komt niets van.

Engelsch agent.

Zeg dat niet, mijnheer Jansen. Ik ben sigarenhandelaar geweest, en werd bij een heer, die ik te lang op-hield, van de trap gegooid, en dienzelfden dag verkocht ik toch nog eene flinke partij aan hem; ik ben agent in wijnen geweest, en om dezelfde reden werd ik de deur uitgesmeten, en een achterdeur ingaande deed ik toch nog zaken, ik zeg altijd maar de aanhouder wint, en daarom (*vertrouwelijk*) wij zullen ook nog wel zaken doen.

Jansen.

Met ingehouden drift opstaande, maar toch kalm blijvende.

Ga je haast?

Engelsch agent

(*Verbluft opstaande, waagt het nog eenmaal.*)

Mijnheer Jansen, vraag; vraag 4200 gld (350 pondsterling 't is schandelijk duur maar vooruit, ik *wil* het hebben, sla toe wat ik u raad, zoo'n bod krijgt ge nooit weer.

J a n s e n .

(Doet de deur open, pakt den agent bij den arm en zegt):

Gij wilt niet! vooruit dan!

E n g e l s c h a g e n t .

(Brommend, half verstaanbaar):

Lompen boerrrr, *(en gooit de deur hard toe).*

J a n s e n .

Een versche pijp stoppend en intusschen ook Dirk Kloppers de tabakszak overgevende en Marliny een sigaar.

Zie zoo! die ongelikte Engelschman zal vooreerst mijn erf niet weer betreden. *(Schamper tot Marliny):* Dat is ook weer zoo'n fijn werktuig in de hand van uw grooten Rhodes.

M a r l i n y .

Hoor eens aan, ik heb alles met bedaardheid gezien en gehoord, maar eerlijk gezegd, vind ik het ver van beleefd die persoon, die toch met goede bedoelingen hier kwam, zoo te behandelen.

K l o p p e r s .

Zoo te behandelen? Ik moet het geduld en de kalmte van neef bewonderen, want had ik in zijn plaats gestaan, ik geloof zeker dat die snorker er niet zoo goed was afgekomen, want het was zoo duidelijk merkbaar wat hij met die aankoop van dat land voor had.

Marliny.

Dat is mij nog zoo duidelijk niet en jelui Boeren, moeten, waar niets in zit, niets zoeken.

Jansen.

O! gij Engelschman, (*moeite doende om zijn drift te temperen*) gij kent het woelen en het werken van uw landgenooten nog niet, of, gij gelooft niet, dat Rhodes en zijn kliek slangen zijn, die onder het gras schuifelen en sissen, en ter gelegener tijd hunnen slag slaan.

Kloppers.

Ja, die aartsvijand van ons Boeren heeft ook hier weer de hand in, dat begreep ik al, zoodra die agent zijnen mond open deed. Met grove leugens overdekt door een Chr. vernis, wist hij het doel te bemantelen, want had hij de waarheid gesproken, dan zou hij ons verteld hebben dat Rhodes uw land, (verbeeld u neef, het land van een Transvaalschen Boer,) wil gebruiken, om daar magazijnen op te zetten voor ammunitie en schuren voor zijne artillerie, opdat hij dan gemakkelijk, **in gemeenschap met het fort Mafeking, als het in Johannesburg tot een oproer kwam de rebellen zou te hulp kunnen komen.**

Marliny.

't Is misschien wel wat te wantrouwend, gij Boeren hebt al een slecht oog op de Engelschen. en van achteren bezien kan ik het niet begrijpen, hoe ik, een Engelschman een vrouw uit uw volk gekregen heb.

Jansen.

Daar hebben ze het na gemaakt, en daar maken ze het nog na. Zal ik u verhalen waarom wij hier in Transvaal zijn, en niet aan de Kaap of in Natal, moet

ik u de reden opgeven, waarom wij tot lijfspreuk hebben »Vertrouw op God en houd uw kruit droog», maar waartoe, ik weet dat ik tot iemand spreek, verwant aan den Boer, die dus hun met bloed geschreven geschiedenis wel kent.

Marliny.

Er is helaas veel, zeer veel waarin Engeland niet wel doet, maar ook de Boeren . . . . . daar wordt weer geklopt geloof ik. (*Allen luisteren tot zich het kloppen nog eens herhaald*).

Jansen.

Binnen.

Jan Botha en Eert Uis, Vrijstaatsche Boeren komen binnen en reiken de aanwezigen de hand, en, nadat zij plaats genomen hebben zegt :

Jansen.

Gij moet noodig kloppen, alsof gij vreemden waard.

Botha.

Wij hoorden zoo'n druk gepraat, en daarom stapten wij niet dadelijk door, al zijn wij Boeren, weten wij toch ook nog wel wat past of niet (*lachend*), als het er op aan komt, el denken de Engelschen het alleen te weten.

Jansen.

Past op, denkt er om hier zit er een (*op Marliny wijzend*) en om onaangenaamheden voor te komen zal ik je maar eens zeggen wie of hier zitten, (*tot de Vrijstaatschen,*) dit is Dirk Kloppers van Vreedenoord, en Marliny van Johannesburg, (*tot Dirk Kloppers en Marliny,*) en dat nu twee familieleden van mijn vrouws kant.

K l o p p e r s.

(tot de nieuw aangekomenen).

Zeker een heele reis achter den rug, vrienden?

U i s.

Dat moet ge gelooven oom, wij komen bijna van Bloemfontein, dus gij kunt wel begrijpen, dat we menig uurtje te paard hebben doorgebracht.

J a n s e n.

Geen nieuws onder weg, hoe staat het gewas bij u?

B o t h a

O! da's een wonder, 't heugt me niet dat ik het ooit zoo goed gezien heb, het beloofd een goed jaar te worden, maarrrr . . . . .

J a n s e n.

Wat maar, toch geen sprinkhanen?

B o t h a

Neen dat niet, of gij moest er de Engelschen onder verstaan, die, zooals men in hun bluffende en dreigende berichten der couranten leest, van plan zijn om als een zwerm sprinkhanen ons land binnen te komen, indien uwe regeering niet bukt en buigt onder hun juk.

K l o p p e r s.

Hoe heb ik het nu? Marliny vertelde daar zooeven dat het er goed bij stond en de oorlogswolken overdreven.

U i s.

't Mocht wat, Engeland, dat bedriegelijke listige Engeland, is oorlogzuchtiger dan ooit te voren. Wie gedacht heeft dat het geschil van kiesrecht maar een ondergeschikt punt is, waar Engeland nooit reden in kan zoeken om Transvaal den oorlog aan te doen, zal, als hij de geschiedenis der laatste dagen kent, wel ontuchterd worden.

J a r s e n, (gejaagd)

Wat is er dan gebeurd?

U i s.

Wat er gebeurd is? Wel, terwijl Engeland met Transvaal onderhandeld, stuurt het zijn troepen naar Zuid-Afrika en bezet de grenzen van Natal.

K l o p p e r s.

Wat een schurkenstreek! Ja, zoo iets moet men van Engeland verwachten.

J a n s e n,

met drift opstaande vragend aan Uis.

En onze regeering dan? maar, 't is waar ook, (*bitter*) die is met lam- en met lafheid geslagen. Paul Kruger is een kind, dat zich van Engeland laat bedotten.

O! waar zijn de dagen onzer vaderen, waar onze voormannen? Is er dan geen God in den hemel. Die onze verdrukking ziet? Waar is het vertrouwen op Hem, maar de regeering . . . . .

B o t h a.

eveneens opstaande legt zijn hand op zijn schouder en zegt:

Bedaard! bedoord, spreekt geen beschuldiging uit tegen uwe regeering, verwijt oom Paul niets, hij

deed wat ieder oprecht vaderlander, wat een vader voor zijn kinderen zou doen.

U i s.

Hij tracht den engel der verwoesting den oorlog te vermijden, en daarom zal hij toegeven, zoolang de onafhankelijkheid der republiek geen gevaar loopt. Van zeven jaar heeft hij nu het kiesrecht op vijf jaar gebracht. Maar 't een helpt net zoo veel als het ander. Engeland *wil* oorlog. Wel werden de laatste voorstellen, zoo het heette, te Londen met ingenomenheid ontvangen, maar Chamberlain stelde andere eischen die binnen 48 uur aangenomen moesten worden, of anders . . . natuurlijk oorlog.

K l o p p e r s

Ik heb het altijd gezegd, Engeland zoekt wat. 't Is niet het kiesrecht, hooge belasting, of dijnamië-kwestie, maar de mijnen van Witwaterrand, en rusten zal het niet, voor het die in zijnen macht heeft. Maar, die zal het niet krijgen, zoolang de echte Afrikaander Boer leeft, en op God zijn vertrouwen stelt. Neen! nimmer!

J a n s e n.

Dat is taal, die doet het harte goed Zoo meen ik het ook: God zal zijn volk, hunne zonden en gebreken niet aanzierende, der verdrukking en verguizing niet overgeven.

B o t h a.

Dat zal Hij zeker niet, en ook op Zijne hulp vertrouwend is gisteren in den Vrijstaatschen Volksraad, met algemeene stemmen besloten de broeders in Transvaal, in nood en dood, met lijf en goed bij te staan, en juist daaraan hebt gij ons bezoek toe te schrijven. Want wij zijn ook opgecommandeerd om de grenzen van den Vrijstaat bij Kimberley te verdedigen en kwamen daarom nog even een bezoek brengen.

M a r l i n y., (verbaasd).

Zoo! is het al zoo na, dat had ik niet verwacht. Tot op deze oogenblikken had ik gehoopt, dat de billijke voorstellen van Transvaal wel aangenomen zouden worden, maar nu wordt het ook mij duidelijker dat mijn Vaderland niet anders wil. Diep te beklagen zijn zij. die zulk een onrechtvaardigen oorlog uitgelokt hebben, maar nog meer de vele slachtoffers die weer zullen vallen in dezen ongelijken strijd.

J a n s e n.

Ha! het doet mij genoegen dat er toch eenmaal de hand aan den ploeg geslagen wordt. 't Kan niet anders, toegeven aan Engelsch dwangpolitiek, beteekent voor ons Boeren verlies onzer duurgekochte onafhankelijkheid. Moet Engeland zegevieren, dan over onze lijken en niet eer zal het zich aan het goed verzadigen, dan dat de laatste Boer zijnen laatsten kogel verschoten heeft en stervend terugzinkt op de harde klipsteen.

Gestommel en geschuit. Met zwaren stap komt een groote Boer zonder kloppen binnen.

P o t g i e t e r.

Goeien dag jelui.

A l l e n, (verbaasd.)

Goeien dag.

Ilij haalt een groot couvert uit een van zijn zakken en zegt:

Reinard Jansen, van Commedant Generaal Cronjé.

J a n s e n .

de brief aannemend en beijkend.

Wat beteekent dat?

P o t g i e t e r .

Dat zult gij er wel in vinden, maar ik kan het u ook wel vertellen.

De inhoud zegt u, dat gij en uw zoon Frits op commando moeten om het vaderland tegen den vijand te verdedigen, uw standplaats is Mafeking.

J a n s e n .

Is de regeering eindelijk onwaakt uit haar zorgeloosheid?

P o t g i e t e r .

Gij beziet de dingen verkeerd neef, ik heb er al velen ontmoet, die ook scholden en raaden op de regeering. Maar geloof mij vrij, dat het voor de regeering moeilijke dagen zijn, want niet alleen onze republiek staat op het spel, maar ook onze bondgenoot, de Vrijstraat, wordt meegesleept in 't oorlogsgewoel, en daarom heeft ook Oom Paul gedaan wat hij kon, om het onheil te keeren.

B o t h a .

Maar nu is het uit, het geduld der Boeren heeft ook zijne grens. De bloedzuigers-politiek van Engeland moede, zullen wij vechten, en wat de pen niet vermocht tot stand te brengen, zal met het geweer uitgemaakt worden.

K l o p p e r s .

En ik ben vol vertrouwen dat onze rechtvaardige zaak zal zegevieren. Aan onze zij is het recht: ik ben

oud, maar nogmaals wil ik op mijn plaats achter de rotsklippen niet ontbreken, en ik hoop het mede te beleven dat wij een vrij volk zijn, vrij van Engeland's juk dat ons al jaren heeft achtervolgd. 't Is vijftig jaar geleden dat ik Natal hielp verdedigen tegen de roovers, twintig jaar dat ik de Majuba meê schoon veegde, bijna 4 jaar dat we Jameson's strooptocht stuitten, en nu aan den avond van mijn leven weer Engeland, dat ons de vrijheid tracht te benemen. Neen Albion (*met verheffing van stem*) het zal u niet gelukken! Eenmaal zal ook uwe heerschappij, die hemeltermend wordt, verbroken worden, en wie weet of nu niet reeds de woorden van dien ijzeren kanselier, dien man uit het verre Noorden, in vervulling treden: »Afrika wordt het graf der Engelschen.»

Potgieter

Dirk Kloppers de hand hartelijk drukkend.

Ik hoop en wensch dat de Almachtige God uw woord vervulle, tot heil voor onze benarde republiek, en tot eer van Zijnen grooten Naam. (*tot allen*): Ik zal zien dat ik verder kom, nu gendag jelui.

Kloppers.

Nu ga ik ook spoedig heen, want, al zal men mij niet meer oproepen toch moet ik, eer ik op marsch ga, orde op mijn zaken stellen, en Marliny wat zijt gij van plan?

Marliny.

Als het moet, zal ik tegen mijne ontaarde landgenooten ten strijde trekken, maar toch deed ik, zooals gij wel begripen kunt, 't liever niet, liefst bleef ik te Johannesburg. Daar zijn ook mannen noodig om rust en vrede te bewaren.

*Jansen heeft intusschen den brief gelezen. legt
dien op tafel en zegt:*

Op dan mannen, naar de bedreigde grenzen! En doe het Engeland gevoelen, dat onze »Groote Generaal» van den »Vrijheidsoorlog» nog onzen aanvoerder is: dat Afrika's zonen nog niet verbasterd zijn; maar dat Transvaal en Vrijstaat schouder aan schouder zullen strijden, onder onze geliefde, aloude vlag en onder de leuze: Met God voor vrijheid en recht!

Allen herhalen.

Met God voor vrijheid en recht! Leve Transvaal!
Leve de Vrijstaat!

VERTREK.

~~~~~

Uitgaven van T. SLAGTER te Kollum (Fr.)

SAMENSAPRAKEN.

Chr. Jongelingsvereeningen.

- R. Fancy. Het Spiritisme, 2e dr. 30 ct., 8 ex. f.2
— De Vrije Universiteit, 35 ct., 7 ex. f.1.20.
— Het Kerkelijk Conflict, 25 ct. 6 ex. f.1.25.
G. Galama. De Schouwburg, 30 ct., 8 ex. f.2.00.
— De Schepping, 25 ct., 6 ex. f.1.25.
— Michiel Adriaansz. de Ruiter, 35 ct.,
6 ex. f.1.80.
— Het Bijzeloof, 2e dr. 30 ct., 5 ex. f.1.25.
— Oranje boven, 30 ct., 5 f.1.25.
Adolescens. De Jongelingsvereening, 2e dr.
30 ct., 5 ex. f.1.25.
C. F. Schöttelndreier. Jongeling, let op het
einde, 2e druk, 20 ct., 2 ex. 35 ct.
De Doodstraf, 3e druk, 20 ct., 4 ex. 70 ct.
Feestvieren, 2e dr. 20 ct., 3 ex. 50 ct.
De Jongeling en de Chr. Jongelingsveree-
ning, 2e druk, 20 ct., 4 ex. 70 ct.
Op de straat en in de kroeg, 3e dr. 15 ct.,
2 ex. 25 ct.
Op het ijs, 3e dr. 20 ct., 4 ex. 70 ct.
Dit het dagelijksch leven, 2e dr. 40 ct.
Uit het dagelijksch leven, 2e serie, 40 ct.
Waarom lid der Jongelingsvereening, 3e
dr. 20 ct., 3 ex. 50 ct.
Twee Helden, 3e dr. 20 ct., 5 ex. 80 ct.
T. de Jong. Gedenkt den Sabbatdag dat gij
dien heilig! 2e herz. dr. 30 ct., 3 ex. 80 ct.
Waakt dan! 30 ct., 3 ex. 80 ct.
Eene moede ziel, of de Bijbel van zich zelve
getuigende van Goddelijkheid, 25 ct. 3 f.0.65.
Gedachten over de vrouw en nog wat 25
ct., 3 ex. 65 ct.
H. Twee Samenspraken ten dienste der Chr.
Jongelingsvereen. (Het Zendingsfeest en
de Kermis.) 2e druk, 25 ct., 6 ex. f.1.25.
Naar Amerika! 20 ct., 3 ex. 50 ct.
Gods Almacht of Een lans gebroken met het
ongoddelijk streven der wetenschap, 25
ct., 3 ex. 65 ct.
Waarom niet naar de kermis? 3e druk, 20
ct., 3 ex. f.0.50.
Onze Pelgrimstocht, 20 ct., 3 ex. 50 ct.
Ons Wachtwoord, 20 ct., 3 ex. 50 ct.
Der Jongelingen sieraad is hunne kracht,
20 ct., 3 ex. 50 ct.
T. O. Staatsgezag en het recht des Volks,
20 ct., 4 ex. 70 ct.
Job. Staal. Tegen de Revolutie het Evan-
gelie, 20 ct., 3 ex. 50 ct.
L. de Vries (Gz. De verijdeide samenzwering
tegen Prins Maurits, 2e dr. 25 ct., 6 ex. f.1.25.
Mac Lean. De sociale kwestie of het werk-
mansvraagstuk, 2e dr. 25 ct., 4 ex. 80 ct.
Het vierde gebod, 20 ct. 3 ex. 50 ct.
Kermis en Comedie, 20 ct., 3 ex. 50 ct.
Matthijs, De onrechtvaardige rentmeester,
15 ct. 3 ex. 40 ct.
Mathijs. De roeping van den Christen-
Jongeling, 15 ct., 4 ex. 50 ct.
Practicus. Bijbel en wetenschap, 20 ct., 3
ex. 50 ct.
— Het verslag der Jongelingsver-
eeniging, 20 ct., 4 ex. 70 ct.

Is Jezus van Nazareth de beloofde Messias?
20 ct. 3 ex. 50 ct.

Niemand kan twee heeren dienen, 20 cent,
3 ex. 50 ct.

Het gebod, 20 ct., 3 ex. 50 ct.

Naar de ijsbaan, 20 ct., 3 ex. 50 ct.

De Werkmans-societel of een kijkje in het
herbergleven, 25 ct., 6 ex. f.1.25.

A. de Jong. De geschiedenis der christelijke
kerk, 25 ct., 3 ex. 65 ct.

P. Toxopéus. De Handlangers der Inquisitie
of Duisternis en Licht, 30 ct. 8 ex. f.2.—.

P. Toxopéus. Kermisvieren, 25 ct. 6 ex. f.1.25.

J. H. Kappers. De strijd onzer vaders tegen
Rome, 25 ct., 5 ex. f.1.—.

F. A. Terpstra. Leerplicht of niet, 25 ct.,
4 ex. 85 ct.

A. de Jong. Engeland-Transvaal, 20 ct., 4
ex. 70 ct.

J. van Eijsden. De aanleiding tot den oor-
log tusschen Engeland en de Boeren-Re-
publicken, 1 ex. 25 ct., 7 ex. f.1.40.

Chr. Knapenvereeningen.

Leppink. De Loterij, 2e dr. 15 ct., 5 ex. 60 ct.

— De Kermis, 15 ct., 4 ex. 50 ct.

— De Knapenvereening, 15 ct., 4 ex. 50 ct.

— Kaartspelen, 2e druk, 15 ct., 3 ex. 40 ct.

De Zondag, 15 ct., 4 ex. 50 ct.

Het nut der Knapenvereen, 15 ct., 5 ex. 60 ct.

Tevredenheid, 15 ct., 2 ex. 27½ ct.

Chr. Jongedochtersvereeningen.

Gerard Galama. Diensthode en Modiste, 3e
dr. 20 ct. 4 ex. 70 ct.

Mijn dochter geef mij uw hart, 2e dr. 20
ct., 3 ex. 50 ct.

Gerard Galama. Jonge dochters uit den Bijbel
30 ct., 5 ex. f.1.25.

— Kenau Simons Hasselaar of
Het beleg van Haarlem, 1572—
1573, 2e dr. 30 ct., 6 ex. f.1.50.

— Acht uren werken, acht uren
rusten, acht uren slapen, 2e druk, 30 ct. 7
ex. f.1.75.

Naar den wedstrijd, 25 ct., 4 ex. 85 ct.

Te laat, 20 ct., 3 ex. 50 ct.

Gerard Galama. Moeders uit den Bijbel, 30
ct., 7 ex. f.1.75.

Friso, Het Leger des Heils, 25 ct., 3 ex. 65. ct.

— De socialisten, 25 ct., 3 ex. 65 ct.

— Het haten der wereld, 25 ct., 3 ex. 65 ct.

— Kastijding des Heeren, 25 ct. 5 ex. f.1.40

Ekcat. Waar zijn de Maria's onzer dagen?
25 ct., 4 ex. 85 ct.

Dorothea. De Jongedochtersvereening, 20
cent, 3 ex. 50 cent.

Dorothea. Eene uithuizige Moeder, 25 cent,
5 ex. f.1.—.

F. A. Terpstra. De Naaijuffrouw, 20 cent,
5 ex. 80 cent.

Jongelingen en Jongedochters.

Zijn ze noodig? 20 ct., 6 ex. 95 ct.

D. A. Noorduijn. Mr. Hugo de Groot's ont-
vluchting van het slot Loevestein, 30 cts.,
9 ex. f.2.25.